

тургията му, тяхното темпо е ритъмът на спектакъла. И именно от ритъма се ражда той. И като че ли и самият разказ се ражда от ритъма, който запълва някакво свое сгъстено пространство. Той движи всичко и всичко подлежи на него. Времето е безвремие, в което се опитваме да озаптим живота и да го превърнем в конкретно действие, цел, посока.

Това са мисли, които произвеждам като влак-стрела по време на случването на представлението, което някои биха нарекли пърформанс, други акция, трети инсталация, четвърти изложба в движение. Той е едно наистина непознато и странно пътуване отвъд театралната очакваност и праволинейност. Актьорите водят куклите си с необикновена прецизност и де-

ликатност, сякаш това е техният таен ритуал за свързване със сърцевината на живота. Конци-те са дълги, куклите малки, сценичното пространство – голямо, осветлението се извършва на дълги пръчки, на които е закачена малка лампа. Гледащият е поканен в един малък свят, където без думи се изиграва големият живот в неговите различни фази, разклонения и апокалипсиси.

И това не е всичко. Освен ясна философска значимост на представлението, малкият театър е вдъхновен да преоткрие в себе си дигиталното. Както и подсказва името на проекта, иновативното европейско кукларство не отрича новото, а намира как да взаимодейства с него чрез своите богати средства, достигайки до по-широк и

труден кръг от хора. Сценичното действие се заснема на живо от три камери, които са свързани със специален софтуер. Сложната програма е създадена за компютърна игра, чиито правила и действия са пряко свързани с това, което се случва на сцената. По този начин хиляди младежи (и не само младежи) по света могат да станат част от театралния спектакъл и да играят тази игра.

Предстои турне във Франция, след което „Малкият театър на края на света – Опус II“ тръгва из други европейски градове. Предполагам, той ще се променя и доосмисля още, докато другата година по същото време пристигне в Пловдив. Надявам се представлението да оцелее и след сутринта на 2020 г. Всъщност, почти съм сигурна. ■

Шарено петле: най-новият фестивал за куклено изкуство у нас

Елена Ангелова

В дните между 5 и 8 юли 2018 г. най-новият фестивал за куклено изкуство в България премина под бурни овации в Драматично-куклен театър „Иван Радоев“ – Плевен. Над 5000 зрители от различни поколения посетиха първото издание на фестивала за куклено изкуство за всички възрасти „Шарено петле“. Събитието беше организирано съвместно от театъра, Община Плевен и фондация „Арт Офис“ като специален акцент в селекцията бяха отличени спектакли с награди, участници в международни форуми, но също така бяха включени и ателиета за изработка на кукли и събития на открито. Новият фестивал е продължение след една пауза от повече от 20 години от последното издание на Международен куклен фестивал за възрастни „Хора и кукли“ и има стремеж да съхрани приемствеността в плевенския театър, но и също така да заяви и свой собствен облик.

Водещо намерение в селекцията на „Шарено петле“ беше да бъде представено куклено изкуство от страната за всички възрасти и да балансира между различните форми на все по-богатата изразност и интерпретация на куклата. В първия ден на фестивала бяха представени три събития – откриващото улично шоу „Игри и танци с Бате Ицо“ с автор и водещ Христо Колев, Варна, и спектакъла за цялото семейство „Сливи

за смет“ от Център за изкуства „За Родопите“, Смолян. В края на деня зрителите над 18 г. видяха за първи път в Плевен и представлението за възрастни „Stand Up Muppet Show“ от Театър Корсар, София – съвременна, витална и атрактивно поднесена комедия, която смесва средствата на stand-up шоуто през различни видове кукли. Вторият ден на фестивала отново срещна жителите и гостите на Плевен с три напълно различни представления – „Жълто“ (отново

Център за изкуства „За Родопите“, Смолян); „Рисувани приказки: Храбрият Шивач“ по Братя Грим (адаптация и изпълнение Христо Колев) и „Малки истории за любовта“ (представление за цялото семейство) от КТ-Сливен, в сътрудничество с театър „Стафан Бьорклунд“, Швеция. В третия ден на фестивала Малка театрална компания – Габрово имаше огромен успех сред децата на Плевен с „Ателие за изработка на кукли“, в което малки зрители от различни възрасти се запознаха с идеята за направа на импровизирани кукли от зеленчуци. Бяха изработени различни и оригинални кукли, а някои от тях бяха изложени във фоайето на театъра като временна инсталация. Отново с висока посещаемост и успех премина и „Каквото направи дядо, все е хубаво“, авторският спектакъл на водещите на ателието. Вечерта завърши с КТ-Стара Загора и техния запомнящ се спектакъл за цялото семейство „Бялата врана“ от Карел Чапек. Едно представление, което показва класа и познаване не само на езика на кукленото изкуство, но и спо-

собността му за разполагане в ярка, пълнокръвна постановка със силни актьорски изпълнения. Последният ден на фестивала премина знаково с четири събития, предназначени за възможно най-широката палитра от възрасти. От иновативния и все още нов вид представления за най-малките „Бebешка пиеса“ на Столичен куклен театър, през „Циркова програма – жонглиране и баланс“ пред театъра на Дуо BarbaroniTe, Бургас, до последното представление за фестивала на Столичен куклен театър – „Свят/о“, създадено по сценарий, режисура и хореография на Дуда Пайва от Холандия – необичайно, експериментално и трагикомично. Едно мултижанрово пътешествие, което съчета по любопитен начин мултимедия, куклен и предметен театър. Като финал на артистичната програма тази необичайна постановка предвещава следващото второ издание на фестивала да бъде по-мощно. „Шарено петле“ ще се проведе отново през 2019 г. по същото време в Плевен, а амбицията на организаторите е да има и международно участие. ■

1984

Светломира Стоянова

Рекламата на Макинтош „1984“, филмът „1984“ на Майкъл Радфорд, операта „1984“, композирана от Лорин Маазел и пиесата „1984“ на Робърт Айк и Дънкан Макмилиан – в основата на всяка една от изброените творби стои едноименният роман на Джордж Оруел. Въпреки честите препратки към „Прекрасният нов свят“ от Олдъс Хъксли, публикуван цели 17 години по-рано, романът на Оруел, остава емблема на дистопичния свят както през ХХ, така и през ХХІ век.

В този текст искам да ви разкажа за театралната интерпретация на романа, която видях на 29 септември 2018 г. Х юбилейно издание на Международната творческа лаборатория-ателие в Стара Загора бе посветено на два от романите на Оруел. За първи път лабораторията е разделена на два етапа – първият предста-

ви работата на тандема Веселка Кунчева и Мариета Голмехова със студенти от „Pace School of Performing Art“ – Ню Йорк по „Животинска ферма“, а вторият – на същия творчески екип и български актьори, бе съсредоточена върху „1984“. Бих искала да поставя акцент върху показана в втория. Темата, която вълнува екипа, е изгубването на човешкото лице, на човешкото в човека, **загуба на духовната същност и обезличаването.**

Празна сцена, а там – в мрака, в картонени разделения, виждаме осветени главите на седем човека със затворени очи, които под звуците на тих вятър се поклащат в синхрон наляво-надясно. Първата реплика, която чуваме, е „Помня, че имах име“, а веднага след нея тихо, сякаш някой те приспива или изисква от теб да замълчиш, до нас достига, почти сливайки се със звука на

вятъра, „Шшш“... Всяка следваща реплика започва с думата помня, но веднага след това бива „отнесена“ от същия този „вятър“. Мигновено разбираме, че паметта не е нещо, което се толерира и разбира, а диапазонът на спомените ескалира от принадлежност – името, до същността на живота, заложената в изказването „Помня, че животът не болеше“. Глас в мрака на фона на „клатещите се глави“ монотонно описва настоящето и бъдещето като завършва с думите: „Ако искаш да си представиш бъдещето, представи си ботуш, смазващ човешко лице. Завинаги!“ Любовта в света на тези хора е единствено тази към Големия брат, а щастие то е подчинено на предаността към него.

Ако обезличаването е нишката, която свързва етюдите в показа, то материалът, на който е подчинена **сценографията**, е